

N:o 42.

Ank. till Riksd. kansli den 18 april 1902, kl. 3 e. m.

Uttåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af en Skånska husarregementets musikkassa tillhörig fastighet i Helsingborg.

(I. A.)

Kongl. Maj:t har i en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 25) af den 29 november 1901, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att tomten n:o 3 i kvarteret Zephyren med adress n:o 106 vid Drottninggatan i Helsingborg jemte derå uppförda byggnader måtte få försäljas till ett pris, ej understigande tjugufemtusen kronor, och att blifvande köpeskilling måtte få ingå till Skånska husarregementets musikkassa.

Till statsrådsprotokollet har departementschefen meddelat, att arméförvaltningen å civila departementet i skrifvelse den 29 januari 1901 anmält, att förvaltningen vid Skånska husarregementet hos arméförvaltningen gjort framställning derom, att den af chefen för nämnda regemente för regementets musikkassas räkning inköpta tomten n:o 3 i kvarteret Zephyren med adress n:o 106 vid Drottninggatan i Helsingborg jemte derå på bekostnad af musikkassan uppförda byggnader måtte få försäljas till ett pris, ej understigande 25,000 kronor. Omförmälda byggnader

utgjordes, enligt regementsförvaltningens uppgift, af ett mindre tvåvånings stenhus, afsedt att bereda lokal för musikkårens öfningar, jemte en uthusbyggnad, hvilka, sedan lokal för öfningarna numera beredts i den till regementet upplåtna kasern, icke vidare vore för musikpersonalen behöfliga och borde desto hellre nu försäljas, som hufvudbyggnaden i en snar framtid kräfde en omfattande reparation, hvilken för musikkassan skulle medföra afsevärd kostnad och minskade inkomster. I sitt nuvarande skick inbringade fastigheten, som vore taxeringsvärderad till 17,000 kronor och i musikkassans räkenskaper uppförd till ett värde af 18,606 kronor 99 öre, en årlig inkomst af allenast 875 kronor, hvaremot de årliga utgifterna för onera, underhåll m. m. uppginge i medeltal till 380 kronor, i följd hvaraf nettoafkastningen för år utgjorde 495 kronor, eller endast 2,66 procent af fastighetens bokförda värde. Då fastigheten hade ett synnerligen fördelaktigt läge vid Helsingborgs mest trafikerade gata, borde en försäljning af egendomen, å hvilken flere spekulanter anmält sig, för musikkassan blifva gynsam genom att öka dess tillgångar och således äfven dess årliga inkomster.

Om byggnadernas beskaffenhet hade fortifikationsbefälhafvaren vid första fortifikationsområdet till arméförvaltningen inkommit med infordradt yttrande, hvaraf inhemtades: att hufvudbyggnaden, ett mindre tegelhus i två våningar, vore af så svag konstruktion, att en på- eller tillbyggnad icke vore rådlig, hvadan byggnaden måste fullständigt rifvas och en ny byggnad uppföras, innan ökad afkastning af fastigheten kunde vinnas; att under denna förutsättning såväl hufvudbyggnaden som uthusbyggnaden ej skulle betinga högre värde än att genom försäljning af materialierna rifningskostnaden komme att betäckas; samt att sjelfva tomten i areal omfattade endast 5,600 kvadratfot med en bredd åt gatan af allenast 40 fot och ett djup af 140 fot. Som närbelägna tomter för närvarande betingat ett pris af 40 kronor för kvadratmeter eller mellan 3 och 4 kronor för kvadratfot, hade fortifikationsbefälhafvaren funnit det af regementsförvaltningen föreslagna minimipriset, 25,000 kronor, eller 4 kronor 46 öre för kvadratfot ej vara för lågt, och i likhet med regementsförvaltningen ansett det vara för musikkassan fördelaktigt, om fastigheten kunde försäljas till ett pris, ej understigande nämnda belopp.

Sedan inom arméförvaltningen ytterligare blifvit utredt, att ifrågasvarande tomt genom afhandling den 31 mars 1877 försålts af C. G. Stevenius och N. Persson till dåvarande chefen för Skånska husarregementet G. Peyron för musikkassans räkning mot en köpeskilling af

2,000 kronor och vilkor, bland andra, att köparen skulle vara skyldig att af tomtens, som innehöle 6,182 qvadratfot, till staden, vid derom framställt anspråk, utan godtgörelse afträda 582 qvadratfot, samt att lagfart å tomtens af rådstufvurätten i Helsingborg den 16 april 1877 beviljats »Kongl. Skånska husarregementets musikkassa», dervid rådstufvurätten anmärkt, att berörda 582 qvadratfot af tomtens skulle användas för gatans utvidgning; hade arméförvaltningen, som ansett att, efter det fastigheten ingått bland kronans fasta egendom, för dess afhändande erfordrades jemte Kongl. Maj:ts bifall äfven Riksdagens, äfvensom att det vore sjelfklart, att en blifvande köpeskillning skulle ingå i musikkassans, hemställt, att enär en lösning genom försäljning, på sätt föreslagits, af musikkassans i fastigheten bundna kapitaltillgång syntes vara en för sagda kassa fördelaktig förvaltningsåtgärd, Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition angående försäljning af fastigheten till ett pris, ej understigande 25,000 kronor.

Uti häröfver afgifvet utlåtande den 30 sistlidne mars hade justitiekanslersemetet erinrat derom, att vid den tid, då ifrågavarande fastighet för musikkassans räkning inköpts, kassans förvaltats af regementschefen, och att rörande kontrollen å denna förvaltning i instruktionen för generalmönstringarna vid indelta kavalleriet den 16 november 1819, § 23, funnits stadgadt, att redogörelse för sådana räntor, arrenden och vakansmedel, som tillhörde regementena att användas till musiken, borde vid generalmönstring företes och af förrättningen granskas, samt, om allt riktigt befunnas, åt vederbörande décharge meddelas. Sedan berörda föreskrift genom kongl. bref till arméförvaltningen den 27 maj 1881 uttryckligen blifvit upphäfd, hade i afseende såväl å denna som andra musikkassor tillämpats hvad derom i § 31 af reglementet angående besörjandet af den ekonomiska förvaltningen vid indelta arméns regementen den 9 april 1880, § 31, stadgats, eller att de för musikens underhåll anvisade allmänna tillgångar af kontanta medel eller nummervakansafgifter skulle ingå till en musikkassa, som handhades af förvaltningsdirektionen, med rätt för chefen att disponera och med biträde af regementsintendenten använda desamma på sätt för ändamålets uppnående pröfvades lämpligast och med möjligaste sparsamhet vore förenligt, under iakttagande, beträffande kassavården, af de i reglementet härom i allmänhet gifna föreskrifter, så vidt de egde tillämplighet; att när nyssnämnda tillgångar redan utgjorde ett räntebärande kapital eller ock kunde för längre eller kortare tid, i större eller mindre mån, förräntas, det skulle åligga förvaltnings-

direktionen att göra dem fruktbara, dervid förvaltningsdirektionen skulle ansvara för och förvara musikkassans tillgångar; samt att musikkassa, som egde allmänna tillgångar, skulle årligen redovisas enligt de föreskrifter, som af arméförvaltningen härom meddelades. Sedermera hade enligt kungörelsen den 23 november 1894 förvaltningsdirektionens åligganden öfvertagits af regementsförvaltningen, bestående af chefen såsom ensam beslutande och regementsintendenten såsom föredragande. Af den ifrågavarande musikkassans räkenskaper för år 1877, då fastigheten inköpts, och för nästföljande år 1900 hade justitiekanslersembetet beredt sig tillfälle att taga del; och utvisade räkenskaperna för år 1877: att vid årets början kassan haft fordringar och kontant behållning till belopp af 46,292 kronor 96 öre; att inkomsterna under året utgjorts af ränta härå, löne-medel enligt stat, nummerlöner och vakansafgifter till belopp af 20,597 kronor 61 öre; att kassans utgifter, omfattande aflöning till stabs- och squadronstrumpetare samt arfvoden och gratifikationer m. m., utgjort tillhoppa 19,895 kronor 80 öre förutom det belopp, sammanlagdt 17,821 kronor 23 öre, som från kassan utbetalts för ifrågavarande tomt och dess bebyggande. Räkenskaperna för år 1900 utvisade: att vid årets början kassans tillgångar utgjorts af fordringar, kontant behållning och ifrågavarande fastighet, upptagna sammanlagdt till 58,581 kronor 28 öre; att inkomsterna under året utgjorts af räntemedel och hyresafkastning, löne- och andra medel enligt stat samt vakansafgifter till belopp af tillhoppa 23,258 kronor 69 öre och utgifterna för aflöning till musikpersonalen, arfvoden och gratifikationer m. m. uppgått till sammanlagdt 21,150 kronor 36 öre. Vidare hade på förfrågan af justitiekanslersembetet, huruvida andra medel än statsmedel ingått i kassan, regementsförvaltningen meddelat, att under 1820- och 1830-talen genom bidrag från officersskåren tillsammans 2,664 riksdaler 16 skilling banko influtit till musikkassan, men att dess inkomster i öfrigt, såvidt regementsförvaltningen af tillgängliga handlingar kunnat utröna, varit af statsmedels natur. Regementets musikkassa hade således bildats till hufvudsaklig del af statsmedel; och då härjemte fastigheten tjenat ett statsändamål och stått samt fortfarande stode under statsmyndighets förvaltning, måste den enligt justitiekanslersembetets uppfattning betraktas såsom en kronans lägenhet, den der jemlikt 77 § regeringsformen icke finge utan Riksdagens samtycke försäljas.

Hvad slutligen anginge användandet af en blifvande köpeskilling, ansåge justitiekanslersembetet billighetsskäl kunna åberopas för att musikkassan måtte få behålla densamma; ehuru hinder ur rättslig synpunkt

icke torde möta för att i den mån, som musikkassan för bestridande af kassan åliggande utgifter icke behöfde köpeskillingen, disponera densamma för något annat regementet eller landtförsvaret i allmänhet tjenande ändamål.

Genom ofvan anförda skäl ansåge departementschefen lämpligheten utaf en försäljning af ifrågavarande fastighet till angifvet pris vara till fullo ådagalagd; och då tomten inköpts för musikkassans räkning samt derå uppförda byggnader af dess medel bekostats, vore det ock på grund af de bestämmelser, som i fråga om kassans förvaltning varit och vore gällande, skäligt, att den blifvande köpeskillingen tillfölle samma kassa.

Statsutskottet, som icke haft något att mot Kongl. Maj:ts förevarande framställning erinra, hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t uti ifrågavarande hänseende föreslagit må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 18 april 1902.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.